

MOCIÓ

ADHESIÓ DEL MUNICIPI DE CAMPANET A LA COMMEMORACIÓ DELS 500 ANYS DE LES GERMANIES

El proper dia 7 de febrer del 2021, farà 500 anys de la Germania de Mallorca, una revolta popular, justa i noble contra els abusos, la corrupció i l'espoliació que empobria la població, principalment la pagesia i els menestrals, i l'endinsava a la misèria.

Atesa la transcendència de l'episodi històric, s'ha constituït una Comissió Cívica anomenada *Germania 500* orientada a la commemoració del mig mil·lenni a tota l'illa de Mallorca sota el lema «500 anys de germanies, 500 anys de lluites compartides». Aquesta comissió està formada per diverses entitats com l'Obra Cultural Balear, la Fundació Darder Mascaró, l'Assemblea Sobiranista de Mallorca i compta amb el suport de l'Ajuntament de Palma i el Departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del Consell de Mallorca.

Germania 500 s'ha adreçat als municipis mallorquins per instar l'adhesió a aquesta efemèride i a promoure actes en els territoris de la seva jurisdicció per tal d'enaltir-ne el record i rescabalar la desmemoria.

El poble de Campanet, ben igual que totes les altres viles de Mallorca, també va estar involucrat en el moviment de la Germania. En fa referència l'historiador Ramon Rosselló Vaquer, a la *Història de Campanet. De la Prehistòria al segle XVI*, en concret de la pàgina 109 a la 114. Més de setanta dels nostres avantpassats foren inculpats i sancionats econòmicament “per haver participat, assentit o consentit en lo levament del poble de la present ylla e de esser stats de la voluntat de la Germania que en dit Regne era stada introduïda”.

A continuació es transcriu el Manifest que *Germania 500* ha elaborat per a la commemoració del mig mil·lenni de l'episodi històric que suposà la revolta dels agermanats a Mallorca:

«El 7 de febrer del proper any 2021 es compliran cinc-cents anys d'un dels episodis més rellevants en la història de Mallorca: la Germania, aixecament que s'inicia el 7 de febrer de 1521 i acabà el 7 de març de 1523.

Ha de quedar palès que les motivacions que provocaren l'esclat de l'aixecament agermanat són múltiples i provenen de segles anteriors, a les quals no se'ls havia posat remei. De fet, part de la casuística de l'esclat agermanat prové de la revolta de 1391 i de l'aixecament forà de 1450.

Entre els principals objectius dels alçats trobem els de posar fre a la corrupció duta a terme per part de les oligarquies ciutadanes; una redistribució justa dels impostos i gaudir de llibertats polítiques i socials per als estaments més humils de

la societat illenca. A més a més, la revolta contra l'espoli fiscal, tenia importants continguts socials, fins a arribar a proclamar que «cap captiu de la terra no podia ser esclau».

El 1521 els sectors més clarividents de la societat havien arribat al convenciment que el Regne de Mallorca mai seria lliure si no eren els mateixos afectats els que transformessin les estructures del poder que els mantenia en la captivitat més abjecta. Una de les primeres accions dutes a terme pels agermanats va ser la de crear un òrgan nou anomenat la Tretzena - a imitació de la Valenciana Junta dels Tretze - constituïda per l'Instador del bé comú, Joan Crespí i dotze tretzeners, representant la ciutat i la part forana. Pel que fa a les mesures dutes a terme, tant Joan Crespí com Joanot Colom engegaren una sèrie de reformes polítiques per dur a terme una progressiva reducció del deute a través de la "Santa Quitació", l'elaboració d'un cadastre per tal que tothom contribuís d'acord amb la vàlua dels béns posseïts i, també, la supressió de certs drets personals que afectaven, molt directament, l'estament popular.

L'oposició granítica dels sectors més allerats, conscients que tals reformes podien perjudicar la seva privilegiada situació, juntament amb l'oposició de l'emperador a escoltar als seus súbdits no deixà altra opció als revoltats a la rendició o la lluita fins al final. Al llarg dels 25 mesos que durà la germania mallorquina es produïren desafeccions del bàndol agermanat, però molts altres, moriren en batalla com les de Son Fornari i Rafal Garcés. En poc temps, l'avanç de les tropes reials per l'illa va ser imparable i l'últim reducte agermanat, Ciutat, va ésser ocupada el 7 de març de 1523 d'acord a unes capitulacions que no serien respectades.

La repressió, en aquest cas no s'inicià un cop cau la ciutat sinó que s'havia iniciat ja l'octubre i novembre passat. A més de les sentències a mort, també es confiscaren centenars de béns i s'imposaren multes econòmiques. Entre els nombrosos executats, destaca el líder de l'aixecament, el felanitxer Joanot Colom, el qual fou executat, esquarterat i el seu cap va estar 299 anys dins una gàbia penjada a la plaça de la Porta Pintada. Com a resultat de tot plegat ens trobem que la població minvà i s'empobrí, fins a tal punt que, només 30 anys després començà a recuperar-se. Es va pretendre eliminar, per sempre, qualsevol record de vindicació col·lectiva dels mallorquins.

Emperò, no pogueren acabar amb la flama de la revolta. La Mallorca que avui es rebel·la contra la injustícia social, que reivindica el dret a la sobirania política, que renega del patriarcat, que abandera la defensa del territori i la llengua i la cultura catalanes, que lluita contra el canvi climàtic, que aspira a una societat cohesionada i solidària, és hereva dels agermanats.

Avui és d'estricta justícia recordar la Germania, no solament pel coratge que tingueren els nostres avantpassats en enfrontar-se a una administració pública

corrupta i combatre una societat injusta, parcial i opressora, sinó perquè els valors que empararen aquesta lluita són ben vigents: democratitzar les estructures governamentals per tal que tots els ciutadans gaudeixin dels mateixos drets i oportunitats.

Cal, per tant, honorar la seva obra i atorgar-los la justícia que en el seu moment els fou negada i que ha estat ignorada per la historiografia conservadora i tradicionalista. El discurs dels vencedors ha estat el que ha prevalgut dins «determinats cercles oficials», predisposats a criminalitzar les accions dels agermanats, segurament perquè, abans i ara, els seus principis i actituds fan nosa a determinades ideologies.

Servar i difondre la memòria col·lectiva, tan popular com institucional, dels moviments socials que han perseguit un futur millor per al poble de Mallorca és una deure per a tota persona que es vulgui comprometre amb la democràcia i amb el benestar d'aquesta terra. Així doncs, serveixi aquestacomemoració per a reivindicar també les lluites compartides que durant anys han combatut en diferents àmbits per fer-nos avançar com a poble.

Benvinguda és l'hora en què dones i homes compromesos en la recuperació de la nostra memòria històrica i en la defensa de valors com la llibertat, igualtat, la sobirania i la justícia social, hem decidit retre homenatge als que fa 500 anys en foren precursors: «Els agermanats» i com ells cridaren: Pac qui deu! Mori el mal Govern!

I en conseqüència: convidam a tota la ciutadania i les Institucions de Mallorca a afegir-se a aquesta crida i a compartir tots els esdeveniments que es faran durant aquest proper 2021 en memòria dels nostres avantpassats.»

Per tot això, MÉS per Campanet – MÉS per Mallorca proposa al Ple de l'Ajuntament de Campanet que s'aprovi el següent

A C O R D

1. L'Ajuntament de Campanet s'adhereix a la commemoració dels 500 anys de la Germania (1521-2021)
2. Promoure conferències, presentacions de llibres, projeccions audiovisuals i taules rodones a l'entorn de la Germania de Mallorca, amb especial esment als aspectes relacionats amb la història del nostre municipi.
3. Convidar i motivar al Col·legi Públic Llorenç Riber a promoure activitats a l'entorn de la commemoració, assumint el compromís de posar a l'abast del centre els materials didàctics, bibliogràfics i audiovisuals que puguin facilitar als alumnes la coneixença i la comprensió del fet històric de les Germanies.

4. Posar a l'abast de tots els campaneters els materials bibliogràfics que els permetin conèixer el fet històric de la Germania, amb la incorporació al fons de la biblioteca Miquel dels Sants Oliver de les obres –historiogràfiques i de ficció– que l'analitzen o el recreen.
5. Convocar una beca d'investigació amb l'objectiu d'estimular la recerca de documentació, amb l'anàlisi consegüent, sobre la incidència que va tenir la Germania al nostre poble, en tots els seus aspectes.
6. El dia que se celebri el primer acte commemoratiu de la Germania que sigui organitzat per l'Ajuntament, que un ciutadà representatiu del nostre poble faci la lectura pública del Manifest que ha elaborat la Comissió Cívica Germania 500.
7. Procurar que tots els actes a l'entorn de la Germania que es facin a Campanet duguin el segell de la commemoració.